

Specializētās tiesas - Austrija

Šajā sadaļā sniegta informācija par Austrijas specializētajām tiesām, kas izskata civillietas un krimināllietas

Specializētās tiesas

Principā katrai tiesai ir piekritīgas visu veidu lietas.

Lielākajās Austrijas pilsētās ir arī specializētās tiesas:

- 5 tiesas Vīnē, kas izskata civillietas, krimināllietas, komerclietas [2 x], nodarbinātības un sociālās labklājības lietas,
- 2 tiesas Grācā, kas izskata krimināllietas un pārējās lietas.

Nodarbinātības lietas ir Darba un sociālo lietu tiesu likuma (ASGG) 50§ minētie civiltiesiskie strīdi saistībā ar darba attiecībām, un tās izskata atsevišķa procesa ietvaros. Tas ir saskaņā ar īpašajiem noteikumiem, kas papildina civilprocesu.

Nodarbinātības lietas pirmajā instancē ir piekritīgas zemju tiesām (Vīnē – Darba un sociālo lietu tiesai), otrajā instancē – augstajām zemju tiesām un pēdējā instancē – Augstākajai tiesai. Nolēmumus pieņem tiesnešu kolēģija, kas visās instancēs sastāv no viena vai vairākiem profesionāliem tiesnešiem un pa vienam piesēdētājam no darba devēju un darbinieku aprindām.

Darba tiesību jomā tiesiskās aizsardzības līdzekļi ir tādi paši kā civilprocesā, taču pastāv daži ierobežojumi. Proti, nodarbinātības lietās kasācijas sūdzība augstākajā tiesā neatkarīgi no prasījuma vērtības robežlielumiem ir iespējama gadījumos, kad ir runa par īpaši nozīmīgu tiesību jautājumu.

Komerclietas ir Likuma par jurisdikciju (*Jurisdiktionsnorm (JN)*) 51§ minētie civiltiesiskie strīdi, kuros ir iesaistīts kāds uzņēmums, un tos izskata civilprocesā, piemērojot dažus īpašus noteikumus. Komerclietās, ko izskata tiesnešu kolēģija, pirmajā un otrajā instancē (taču ne Augstākajā tiesā) piedalās viens piesēdētājs no uzņēmēju aprindām.

Bezstrīdus procesu piemēro privāttiesību jautājumiem, kuriem to īpašā rakstura (pārsvarā regulējoši procesi, juridiskās palīdzības procesi vai procesi, kuros parasti nepiedalās divas puses ar pretējām interesēm) dēļ ir piemērojams šis (brīvprātīgajai tiesvedībai pielīdzināmais) procesa veids.

Bezstrīdus procesā vairumā gadījumu pirmajā instancē lietas izskata iecirkņa tiesas, otrajā instancē – zemju tiesas un pēdējā instancē – Augstākā tiesa. Pirmajā instancē lietu izskata vai nu tiesnesis vienpersoniski vai īpaši apmācīts tiesas ierēdnis (Rechtspfleger), otrajā un trešajā instancē – tiesnešu kolēģija trīs vai piecu profesionālu tiesnešu sastāvā.

Arī bezstrīdus procesa tiesiskās aizsardzības līdzekļi pēc sava veida ir līdzīgi kā civilprocesā. Taču, ņemot vērā šā procesa īpašo raksturu, pastāv daži ierobežojumi. Turklāt ierobežotā apjomā – pārsniedzot pirmajā instancē iesniegto prasījumu un iesniegumu robežas – otrajā instancē ir iespējami jauni iesniegumi.

Ņemot vērā to, cik dažādas ir šajā procesā izskatītās lietas, dažādās jomās bieži vien ir atšķirīgi īpašie noteikumi.

Administratīvās tiesas

Austrijā kopš 2014. gada 1. janvāra pirmā un pēdējā instance administratīvajā lietā ir attiecīgā valsts pārvaldes iestāde. Par valsts pārvaldes iestādes pieņemto lēmumu var iesniegt sūdzību administratīvajā tiesā (federālajā vai zemju). Par administratīvās tiesas nolēmumu – tās izskata lietu pēc būtības – atsevišķos gadījumos, ievērojot īpašus nosacījumus, var iesniegt pārskatīšanas sūdzību (*Revision*) Augstākajā administratīvajā tiesā.

Citas specializētās tiesas

Īpašais statuss

Austrijas tiesu sistēmā "publisko tiesību tiesām", proti, Konstitucionālajai tiesai un Augstākajai administratīvajai tiesai, ir īpašs statuss. Kaut arī tās ir neatkarīgas tiesas, tās – tāpat kā administratīvās tiesas, ko izveidoja sākot ar 2014. gada 1. janvāri –

neietilpst justīcijas sistēmā. Konstitucionālā tiesa un Augstākā administratīvā tiesa ir organizatoriski neatkarīgas. Abas tiesas atrodas Vīnē, un tām ir jurisdikcija visā valsts teritorijā.

Arī funkciju ziņā tās atšķiras no parastajām vispārējās piekritības tiesām. Tās neizskata civillietas un krimināllietas (pat ne kā augstākas instances tiesas), toties pilda īpašus uzdevumus publisko tiesību jomā. Kopš 2015. gada 1. janvāra vispārējās piekritības tiesā izskatītas lietas pusēm, ievērojot konkrētus nosacījumus, būs tiesības iesniegt Konstitucionālajā tiesā prasību par kāda likuma vai noteikuma atcelšanu.

Konstitucionālā tiesa

Konstitucionālās tiesas galvenais uzdevums ir pārbaudīt tiesību aktu atbilstību Konstitūcijai. Pie konstitūcijas pieskaita arī pamattiesības. Jo īpaši tā pārbauda šādu likumu, noteikumu un lēmumu atbilstību Konstitūcijai:

- federālie un zemju likumi,
- pārvaldes iestāžu izdotie noteikumi,
- pārvaldes iestāžu pēdējās instances lēmumi.

Ja nepieciešams, Konstitucionālā tiesa var šos tiesību aktus atcelt.

Pretstatā pārējām tiesām Konstitucionālajā tiesā strādā nevis profesionāli tiesneši, bet gan tā sauktie "goda tiesneši". Šajā tiesā var darboties tikai izcila personības, kurām jau ir veiksmīga juridiskā karjera citā amatā. Vairākums Konstitucionālās tiesas tiesnešu pilda savus pienākumus kā blakusnodarbi un var turpināt strādāt savā iepriekšējā profesijā (piemēram, kā tiesneši vai universitātes profesori, bet ne kā valsts ierēdņi, kurus šajā gadījumā jāatbrīvo no oficiālo pienākumu pildīšanas). Konstitucionālā tiesa sanāk kopā tikai "sesijās", kas parasti notiek četras reizes gadā.

Augstākā administratīvā tiesa

Augstākās administratīvās tiesas uzdevums ir **uzraudzīt visas valsts pārvaldes likumību**, izņemot noteikumus, kurus pārbaudīt un atcelt ir tiesīga tikai Konstitucionālā tiesa. Augstākā administratīvā tiesa galvenokārt izskata pieteikumus pārskatīt (*Revision*) administratīvo tiesu nolēmumus tiesību normu pārkāpumu dēļ.

Juridiskās datubāzes

Austrijas [Tieslietu ministrijas](#) tīmekļa vietnē ir sniegta vispārīga informācija par Austrijas tiesu sistēmu.

Vai piekļuve datubāzei ir bez maksas?

Jā.

Saites

[Tiesu piekritība – Austrija](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 25/04/2017